

Ismail Selimović, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Sarajevo
Mehmeti Ejup, Keln, Njemačka

UTICAJ BAZIČNIH MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI NA REZULTATE VOĐENJA LOPTE U NOGOMETU

Rezultati regresione analize su pokazali da je signifikantnost međusobnog utjecaja prediktorskog i kriterijskog sistema na nivou $p < 0.01$, a statistički značajne pozitivne koeficijente parcijalne korelacije imaju varijable za procjenu opšte izdržljivosti, te varijabla za procjenu agilnosti.

Statistički značajan koeficijent parcijalne korelacije ima i varijabla za procjenu eksplozivne snage, a statistički značajan ali negativan koeficijent parcijalne korelacije ima varijabla za procjenu fleksibilnosti.

1. UVOD

Usvajanje motoričke strukture kretanja uopšten je proces u kojem se uravnotežuje informacija o novom pokretu sa već postojećim stanjem motoričkog aparata u određeni stereotip, gdje se motorički aparat postepeno osposobljava da izrazi i racionalno realizuje novu informaciju o kretanju. Sa druge strane tok formiranja nove kretne strukture u velikoj mjeri ovisi od bazičnih motoričkih sposobnosti na čiju se bazu nadograđuje motoričko znanje.

Prema tome, u prvoj fazi formira se koordinaciona struktura kretanja tako što se u kinematičku strukturu paralelno ugrađuje dinamička struktura, tj. dolazi do sinhronizacije i preklapanja informacione strukture sa kinematičkom strukturom sila, što znači da dolazi do povezivanja senzorno-motornih područja u projekciji.

Nepotrebno je dokazivati da se baza i nadgradnja nalaze u uzročno-posljedičnom odnosu. Bolja baza omogućava bolju nadgradnju, a bolja nadgradnja omogućava bolje ispoljavanje baze.

Treba posebno istaći da u uzrasnom periodu razvoja dječaka 12-14 godina razvoj baze i nadgradnje treba paralelno razvijati. Po pravilu kod nogometaša se uvijek na početku više vodi računa o bazi, a kasnije se više akcentira nadgradnja. U svijetu, gdje postoji dobra nogometna organizacija sa odabiranjem i razvojem budućih igrača započinje se čak prije desete godine starosti. U tom periodu vrlo je bitno ustanoviti koje bazične motoričke sposobnosti imaju najznačajniji utjecaj u struktuiranju tehničkih elemenata nogometa. Shodno tome zadatak ovog istraživanja je da se utvrdi intenzitet utjecaja pojedinih motoričkih sposobnosti na tehniku vođenja lopte u nogometu.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je da se utvrdi multipli i parcijalni utjecaj bazičnih motoričkih sposobnosti na rezultate vođenja lopte u nogometu kod dječaka polaznika Škole nogometa sarajevskih fudbalskih klubova.

3. PROBLEM I PREDMET ISTRAŽIVANJA

Problem istraživanja je utvrđivanje u kojoj mjeri će cjelokupni multidimenzionalni prostor bazične motorike imati utjecaj na ostvareni rezultat u vođenju lopte u nogometu. S tim u vezi predmet istraživanja su upravo bile motoričke sposobnosti i situaciono - motorički test vođenja lopte u slalomu.

4. METODE RADA

4.1 Uzorak ispitanika

Populacija iz koje je odabran uzorak su dječaci polaznici škola nogometa uzrasta 12-14 godina koji su aktivno uključeni u početnu fazu trenažnog procesa.

4.2. Uzorak varijabli

Prilikom izbora varijabli koje bi trebale da rasvijetle postavljeni problem, predmet i cilj istraživanja, vodilo se računa da one zadovoljavaju osnovne metrijske karakteristike (validnost, relijabilnost, objektivnost, osjetljivost, .).

Uz to izbor varijabli je prikladan uzrastu ispitanika, a uz to i prikladan objektivnim materijalnim i prostornim uvjetima.

4.2.1. Uzorak prediktivnih varijabli za procjenu motoričkih sposobnosti

Za procjenu bazičnih motoričkih sposobnosti primijenjene su varijable po prijedlogu prof. dr. Midhata Mekića, mentora mog magistarskog rada. Opredjeljenje za ovu bateriju testova je iz razloga što je ona pokazala najbolju primjenu u utvrđivanu morfološkog i motoričkog statusa dječaka polaznika škola nogometa

Prilikom izbora varijabli vodilo se računa da one odgovaraju uzrasnim karakteristikama ispitanika, materijalnim uslovima i raspoloživom instrumentariju.

4.2.2. Kriterijska varijabla za procjenu motoričkog znanja

1. Vođenje lopte u slalomu između stalaka

4.3. Metode obrade podataka

Rezultati istraživanja su obrađeni primjenom programskog paketa SPSS-16.

Regresiona analiza je primijenjena sa ciljem da se utvrdi statistička značajnost utjecaja cjelokupnog prediktivnog skupa varijabli na kriterijsku varijablu, te pojedinačni utjecaji pojedinih prediktivnih varijabli na kriterijsku varijablu.

5. REZULTATI I DISKUSIJE

Kriterijska varijabla u ovom istraživanju je situaciono - motorički test brzina vođenja nogometne lopte u slalomu. Ova manifestna vrijednost motoričkog znanja zavisi hipotetski od latentnih motoričkih sposobnosti: agilnosti, koordinacije, brzine izvođenja kompleksnih motoričkih zadataka, te ovisi o sposobnosti baratanja i kontroli lopte.

Treba napomenuti da u osnovi nogometne igre veliku, pa čak i odlučujuću ulogu, ima ova situaciono-motorička sposobnost, stoga je veoma bitno razvijati one antropološke dimenzije od kojih u velikoj mjeri ovisi sposobnost brzog vođenja i kontrole lopte.

Zadatak regresione analize je da se utvrdi kojim motoričkim testovima se može izvršiti predikcija rezultata vođenja lopte u nogometu kod dječaka uzrasta 12-14 godina.

Rezultati regresione analize vođenja lopte kao kriterijskog sistema i sistema prediktorskih varijabli bazičnih motoričkih sposobnosti, prikazani su na tabeli 1.

Tabela 1 Regresiona analiza Testa vođenje lopte (slalom) – SNKSLA u prostoru motoričkih sposobnosti

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.742	.551	.466	.640

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	45.373	17	2.669	6.497	.000
	Residual	36.973	90	.411		
	Total	82.345	107			

Coefficients

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	MFESDM	.003	.006	.058	.402	.688
	MFETRO	-.002	.002	-.102	-.777	.439
	MFESVM	-.001	.021	-.007	-.056	.955
	MFE20V	.301	.562	.060	.536	.593
	MBFTAZ	-.025	.049	-.052	-.506	.614
	MBFTAN	-.107	.051	-.212	-2.125	.036
	MKLSNL	.146	.063	.264	2.335	.022
	MAGKUS	.374	.208	.174	1.801	.075
	MKTOZ	.024	.153	.015	.155	.877
	MRESKL	-.031	.027	-.268	-1.154	.251
	MRCDTŠ	.005	.026	.046	.199	.842
	MFLPRK	-.007	.014	-.041	-.465	.643
	MFLPRR	.009	.012	.071	.780	.437
	MFLBOS	.015	.006	.272	2.547	.013
	MBAU20	.002	.032	.004	.055	.956
MBAP2Z	.042	.061	.056	.684	.496	
MBAU10	.019	.028	.056	.679	.499	

Uvidom u datu tabelu može se vidjeti relativno visok stepen povezanosti ova dva sistema što se može vidjeti iz koeficijenta multiple korelacije ($R = .742$).

Povezanost ova dva sistema je na nivou statističke značajnosti $\text{Sig.} = 0.00$.

Sistemom bazičnih motoričkih varijabli objašnjeno je 55 % varijanse kriterija.

Statistički značajne pozitivne koeficijente parcijalne korelacije imaju varijable MBAP2Z i MBAU10 (varijable za procjenu ravnoteže), čiji su koeficijenti $\text{Beta} = .56$, te varijabla MFLBOS (varijabla za procjenu fleksibilnosti), čiji je koeficijent parcijalne korelacije $\text{Beta} = .27$, a zatim slijedi varijabla MKLSNL (varijabla za procjenu koordinacije), čiji je koeficijent parcijalne korelacije $\text{Beta} = .26$,

Statistički značajan ali negativan koeficijent parcijalne korelacije imaju varijable MRESKL (varijabla za procjenu repetativne snage) $\text{Beta} = -.26$, MBFTAN (varijabla za procjenu brzine) $\text{Beta} = -.21$, i MFETRO (varijabla za procjenu eksplozivne snage) $\text{Beta} = -.10$.

Budući da je situaciono motorički test vođenja lopte u slalomu determinisan vremenskom dimenzijom, što znači da je manji rezultat ujedno i bolji rezultat, to znači da su porastom vrijednosti nivoa aerobne izdržljivosti, agilnosti i eksplozivne snage bolji i rezultati ovog situaciono-motoričkog testa.

Autori u sličnim istraživanjima (Gabrielić, Mekić, Talović) su u svojim radovima isticali značajne koeficijente parcijalne korelacije kod onih bazičnih motoričkih varijabli od kojih u velikoj mjeri ovisi situaciono - motorička sposobnost vođenja lopte u nogometnoj igri.

6. ZAKLJUČAK

Osvrtom na dosadašnja istraživanja i na rezultate ovog istraživanja može se doći do zaključka da nivo motoričkog znanja vođenja lopte u nogometu u velikoj mjeri ovisi od cjelokupnog multidimenzionalnog motoričkog prostora, a sa velikom pouzdanošću se može izvršiti predikcija situaciono-motoričke sposobnosti vođenja lopte na osnovu rezultata motoričkih testova za procjenu ravnoteže, fleksibilnosti, koordinacije, repetativne snage, eksplozivne snage i brzine.

Regresiona analiza je primijenjena s ciljem da se utvrdi statistička značajnost utjecaja cjelokupnog prediktivnog skupa varijabli na kriterijsku varijablu, te pojedinačni utjecaji pojedinih prediktivnih varijabli na kriterijsku varijablu.

Uvidom u rezultate može se vidjeti relativno visok stepen povezanosti ova dva sistema što se može vidjeti iz koeficijenta multiple korelacije ($R = .742$). Povezanost ova dva sistema je na nivou statističke značajnosti $\text{Sig.} = 0.00$.

Sistemom bazičnih motoričkih varijabli objašnjeno je 55 % varijanse kriterija.

7. LITETRATURA

1. Dujmović, P.: Škola nogometa. Zagrebački nogometni savez, Zagreb, 2000.
2. Elsner, B., Metikoš, D.: Odnosi između bazičnih motoričkih sposobnosti i uspjeha u nogometu, kineziologija, Zagreb 1983.
3. Gabrijević, M., Jerković, S., Aubrech, V., Elsner, B.: Relacije situaciono motoričkih testova i ocjena uspjeha nogometaša. Kineziologija, Zagreb. 1973

4. Gabrijević, M.: Neke situacione psihomotorne sposobnosti potencijalno aktualno značajne za uspjeh djece u nogometnoj igri .Kineziologija br.1,1972.
5. Jerković, S.: Relacije morfoloških i motoričkih sposobnosti sa efikasnošću u nogometu kod nogometaša uzrasta 12 do 14 godina. Doktorska disertacija, FFK, Zagreb, 1986.
6. Kvesić, M.: Nivo razlika motoričkih i situaciono-motoričkih sposobnosti djece uzrasta 12 do 14 godina , koja se bave i one koja se ne bave sistematskim trenajnim procesom u nogometu .Magistarski rad , Fakultet za fizičku kulturu , Sarajevo, 2002.
7. Mikić, B., Talović, M., Lačić, O.: Osnovni aspekti selekcije u nogometu.Pedagoška akademija , Mostar, 2003
8. Milanović, D.Dijagnostika u sportu., Zbornik radova treće konferencije o sportu od 26-29.09 1996 u Rovinju, Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb, 1996.
9. Mekić, M.: Povezanost morfoloških, motoričkih i konativnih karakteristika sa rezultatima situacionih testova u nogometu., Doktorska disertacija, Fakultet za fizičku kulturu, Sarajevo, 1985.
10. Mekić, M.: Utvrđivanje inicijalnog stanja antropoloških karakteristika pred početak pripremnog perioda., Bilten NS BiH vanredni broj VI, Sarajevo, 1997
11. Rađo, I., Talović, M., Hrnjević, I., Dautbašić, S., Bradić, A.: Fehratović, S., Pašalić, E.: Izdržljivost nogometaša., Pedagoška akademija, Mostar, 2000.
12. Talović, M.: Nogomet., Pedagoška akademija, Mostar,1998.
13. Talović, M.: Efekti programa na poboljšanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti kao i nekih elemenata tehnike nogometaša. Fakultet za fizičku kulturu u Sarajevu, Doktorska disertacija, Sarajevo, 2001.

THE EFFECTS OF BASIC MOTOR ABILITIES ON DRIBBLING RESULTS IN SOCCER

This study was conducted on a sample of 100 boys aged 12-14 years, members of Sarajevo soccer school teams; FK "ŽELJEZNIČAR", FK "SARAJEVO", FK "NOVI GRAD" and FK "BOSNA". As a predictive variable system, the 17 variables of basic motor skills were applied, and criteria variable was the level of motor control knowledge of ball dribble in football.

The aim of this study was to determine the effect of multiple and partial basic motor abilities on the ball dribbling results.

Results of regression analysis showed that the significance of mutual influence and prediction criteria system was $p < 0.01$. Variables for general endurance assessment and variable for agility assessment showed statistically significant positive partial correlation coefficients.

The explosive strength assessment variable had a statistically significant partial correlation coefficient, but a statistically significant negative partial correlation coefficient was noticed with the flexibility assessment variable.

Key words: soccer, boys, regression analysis